

Κείμενο

Ο Τουρτούρι πήρε το μεγάλο δρόμο και δεν άργησε να φτάσει στη Πολιτεία των Βαριεστημένων Ανθρώπων. Εκεί, στην κεντρική πλατεία, είδε κόσμο μαζεμένο γύρω από μία ξύλινη εξέδρα.

- Τι συμβαίνει; Ρώτησε. Τι γίνεται εδώ;
- Δε βλέπεις; τον πληροφόρησε ένας νυσταλέος τύπος με ριγέ πιζάμες. Διαγωνισμός χασμουρητού. Εκλέγουμε δήμαρχο.
- Δηλαδή, πώς τον εκλέγετε;
- Να, οι υποψήφιοι χασμουριούνται και όποιος χασμουρηθεί πιο πολλή ώρα και σπάσει το ρεκόρ γίνεται δήμαρχος... Σε ενδιαφέρει μήπως να βάλεις υποψηφιότητα; Ίσως τα καταφέρεις! Υπναλέος μού φαίνεσαι!
- Ποιο είναι το προηγούμενο ρεκόρ; ρώτησε ο Τουρτούρι.

Ο συνομιλητής του όμως δεν απάντησε, επειδή τον είχε πάρει ο ύπνος. Κοιμόταν όρθιος και ροχάλιζε σαν ατμομηχανή.

Ο Τουρτούρι παρακολούθησε για λίγο το διαγωνισμό, αλλά σύντομα βαρέθηκε και συνέχισε το δρόμο του.

Τριβιζάς Ευγένιος, Ο χιονάνθρωπος και το κορίτσι, Εκδόσεις Κέδρος (απόσπασμα)

Ερωτήσεις κατανόησης κειμένου:

1. Δώσε έναν τίτλο στο κείμενο:

2. Πού έφτασε ο Τουρτούρι; Τι περίεργο είχε κατά τη γνώμη σου το μέρος;

3. Τι πιστεύεις ότι θα σκέφτηκε ο Τουρτούρι όταν έμαθε για το διαγωνισμό; Να δικαιολογήσεις την απάντησή σου.

4. Στο παραπάνω κείμενο να βρείτε και να γράψετε:

➤ Μια μεταφορά: _____

➤ Μια παρομοίωση: _____

Ασκήσεις γραμματικής - Λεξιλογίου

1. Στο παραπάνω κείμενο βάλε σε κύκλο ένα (ρήμα), υπογράμμισε ένα ουσιαστικό και χρωμάτισε: με πράσινο ένα επίθετο, με κόκκινο μία προσωπική αντωνυμία, με μοβ μία κτητική αντωνυμία, με ροζ μία ερωτηματική αντωνυμία με μπλε ένα οριστικό άρθρο, με πορτοκαλί ένα αόριστο άρθρο, με κίτρινο ένα χρονικό επίρρημα και με καφέ μία μετοχή.

2. Να βρεις επίθετα που να προέρχονται από τα παρακάτω:

Ουσιαστικά	Επίθετα	Ρήματα	Επίθετα
ήλιος	→	αγοράζω	→
θάρρος	→	καμαρώνω	→
σκοτάδι	→	δανείζω	→

3. Να συμπληρώσεις τα κενά των παρακάτω προτάσεων με τον σωστό τύπο των **επιθέτων** που προέρχονται από τις λέξεις των παρενθέσεων.

- Ο καιρός είναι _____ (βροχή), γι' αυτό φόρεσε καλύτερα τη _____ (μαλλί) ζακέτα σου.
- Η μητέρα ετοιμάζει το _____ (βράδυ) φαγητό.
- Στο _____ (έθνος) _____ (αρχαιολογία) μουσείο είδαμε σκελετούς _____ (προϊστορία) ζώων.
- Η κόρη μου εργάζεται σε ένα _____ (ταξίδι) γραφείο που διοργανώνει _____ (μακρύς) ταξίδια σε διάφορες _____ (Ασία) χώρες.

4. Να σχηματίσεις ουδέτερα ουσιαστικά σε **-μα** από τα παρακάτω ρήματα:

ποτίζω → _____	υψώνω → _____
αθροίζω → _____	βοηθώ → _____
καρφώνω → _____	καλύπτω → _____

5. Να γράψεις σε ποια **συζυγία (α' ή β')** βρίσκονται τα ρήματα και στη συνέχεια να συμπληρώσεις τον παρακάτω πίνακα με τον ενεργητικό και τον παθητικό αόριστο των ρημάτων.

Συζυγία	Ενεστώτας	Ενεργητικός Αόριστος	Παθητικός Αόριστος
	ντύνω		
	δένω		
	νικώ		
	χτυπώ		

6. Να συμπληρώσεις τα κενά των παρακάτω προτάσεων με το κατάλληλο **επιφώνημα** από το πλαίσιο.

Ε! , Α! , Αλίμονο! , Πουφ! , Μπα! , Α μπα! , Στοπ! , Χα χα!

➤ _____ Το φαγητό σου είναι εξαιρετικό!	➤ _____ Μην προχωράτε παραπέρα!
➤ _____ Θα έρθει κι αυτή μαζί μας;	➤ _____ Δεν πρόκειται να σου τηλεφωνήσει.
➤ _____ Τι απαίσια μυρωδιά!	➤ _____ Πολύ αστείο αυτό που είπες!
➤ _____ Για έλα κοντά μου που σε θέλω.	➤ _____ Τι ήταν αυτό που πάθαμε!

7. Να συμπληρώσεις την **κλίση** των παρακάτω ονομάτων.

Ενικός αριθμός	
Ονομ.	το μεγάλο μέγεθος
Γεν.	
Αιτ.	
Κλητ.	
Πληθυντικός αριθμός	
Ονομ.	
Γεν.	
Αιτ.	
Κλητ.	

8. Να σχηματίζεις τη γενική ενικού και την ονομαστική και γενική πληθυντικού των παρακάτω ουσιαστικών.

Ενικός αριθμός		Πληθυντικός αριθμός	
Ονομαστική	Γενική	Ονομαστική	Γενική
το είδος	του	τα	των
το κράτος			
το διάλειμμα			
το βλέμμα			

9. Να συμπληρώσεις τα κενά των παρακάτω προτάσεων με τη σωστή πτώση των ουσιαστικών που δίνονται στις παρενθέσεις και στη συνέχεια, στις παρενθέσεις με το κενό (.....), να γράψεις τη πτώση που βρίσκονται τα ουσιαστικά που συμπλήρωσες.

- Οι αντίπαλοι διασταύρωσαν τα _____ (ξίφος) τους. (.....)
- Η φροντίδα των _____ (βρέφος) γίνεται από το ειδικευμένο προσωπικό. (.....)
- Ο διευθυντής αποφάσισε την απόλυση δύο _____ (στέλεχος) της επιχείρησης. (.....)
- Τα δύο _____ (κράτος) υπέγραψαν συμφωνία για την από κοινού υπεράσπιση των _____ (έδαφος) τους. (.....) / (.....)

10. Να μεταφέρεις τις παρακάτω προτάσεις στον άλλο αριθμό.

- Το βάρος ήταν ασήκωτο για εκείνον.
-
- Οι αρχηγοί των κρατών δε συμφώνησαν με τους όρους των συνθηκών.
-

11. Να γράψεις τα παρακάτω ρήματα στο ίδιο πρόσωπο σε όλες τις εγκλίσεις του αορίστου.

Οριστική Ενεστώτα	Οριστική Αορίστου	Υποτακτική Αορίστου ή Συνοπτική Υποτακτική	Προστακτική Αορίστου ή Συνοπτική Προστακτική
ανεβαίνετε			
βρίσκεις			
πίνετε			
βλέπεις			

12. Να αναγνωρίσεις στις παρακάτω προτάσεις (μόνο τις υπογραμμισμένες λέξεις) τα μέρη του λόγου (ρήματα, ουσιαστικά, επίθετα, προσωπικές αντωνυμίες – κτητικές αντωνυμίες – αυτοπαθείς αντωνυμίες - ερωτηματικές αντωνυμίες – αόριστες αντωνυμίες, οριστικά – αόριστα άρθρα, μετοχές και χρονικά επιρρήματα – τροπικά επιρρήματα, προθέσεις).

- Μην ανησυχείς για τον μικρότερο γιο σου, αυτός κερδίζει κάμποσα χρήματα από τη δουλειά του. Κράτησε και κάτι για τον εαυτό σου.
- Χθες το απόγευμα, ενώ διάβαζα σιωπηλά το αγαπημένο μου βιβλίο, ξαφνικά άκουσα έναν δυνατό θόρυβο. Τι να ήταν άραγε;

13. Να γράψεις ένα συνώνυμο, ένα αντώνυμο και μια πρόταση για την παρακάτω λέξη:

Λέξη	Συνώνυμο	Αντώνυμο	Πρόταση
φασαρία			

14. Να σχηματίσεις τους παρακάτω χρόνους των ρημάτων στο κατάλληλο πρόσωπο και έγκλιση:

Οριστική έγκλιση								
Πρόσωπο	Ενεστώτας	Παρατατικός	Αόριστος	Εξακολουθητικός Μέλλοντας	Στιγμιαίας Μέλλοντας	Συντελεσμένος Μέλλοντας	Παρακείμενος	Υπερσυντέλικος
	ανεβαίνετε							

Υποτακτική έγκλιση			
Πρόσωπο	Ενεστώτας	Αόριστος	Παρακείμενος

Προστακτική έγκλιση		
Πρόσωπο	Ενεστώτας	Αόριστος

Απαρέμφατο	Μετοχή	
	Ενεργητική	Παθητική

15. Να συμπληρώσεις τα γράμματα που λείπουν, βάζοντας και τους τόνους όπου χρειάζεται.

σκοτ__ νός	έλ__ος	κρ__ος	σπουδ__ος	υπεύθ__νος	δάκρ__σα
ίδρ__σα	δ__χνω	αλμ__ρός	ακίνδ__νος	τέλ__ος	κεφαλ__ος
τα λάθ__	οι λύσ__ς	οι άνθρωπ__	οι αποδείξ__ς	τα μεγέθ__	των μεγεθ__ν

